

Zíreggelt!

Minden reggel megjelenő független politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand, 64-66 Telefonszám: 61
Előfizetési árak: Évente 350 lej, félévre 180 lej, negyedévre 90 lej, havonta 30 lej, egy hétre 7 lej

Első évfolyam — 6. szám

Csütörtök

Cluj-Kolozsvár, 1932. június 23

Tiszta komédia

amit a világpolitika csinál. A magas világpolitika. A világ sorsát intéző legfőbb hatalom. Nézzük például, hogy mi folyik ennek a legmagasabb fórumán — a svájci jóvátételi konferencián. Lausanneben. Ahol a válság megoldását keresik. Keresik, de nem találják. S mert nem találják, mi isszuk meg a levét az ő boszorkányosan ravasz játékoknak. Mindenki kutatja a megoldás lehetőségét, terveket terjeszt elő, de az az ördögös béke sehogy sem akar előbujni rejtekhegyéről. Olyan az európai válságnak ez a titokzatos boszorkánykonyhája, mint a régi találós képrejtvények: hol van a nagymama, hol van a farkas elrejtve. Mi is ezt kérdezzük, hol van hát a megoldás kulcsa elrejtve a lausannei nagy konferencia rejtvényében, hogy hiába minden szándék, tettett jóakarát, a békés lehetőség kulcsát sehol sem találják meg. Pedig nem hisszük, hogy egy kis megerőltetéssel ne lehetne megtalálni. Csak akkor le kellene vetkezni a képmutatást, a farizeuskodást, tiszta vizet kellene tölteni a pohárba, már pedig ebbe sehogysem akarnak belemenni a politika urai. Vagy vegyük Németországot. A végromlásba sodort Németország legfőbb politikusa Hitler egész circuszi játékokat csinál barna inges legényeivel. Mint egy müncheni Nernst csatalkáltások közepette löveti egymással össze a németeket. A népet, amelyre sötét hatalmát építeni akarja. De mit törődik ő vele. És mit törődnek Genf és Lausanne nagy urai is a néppel. Az alacsony, szolga sorban tartott néppel. Ej, mit nekik, Hekuba! A fontos, hogy ők pompásan berendezett szalonkocsijukban minél többet utazhassanak és minél több időt tölthessenek Svájc gyönyörűségein szép hegyei közt. Ilyenkor nyáron különösen szép ott, miért ne élveznék ki hát Isten ragyogó panorámájának minden kínálkozó örömet. Hogy addig a nép otthon éhez, nyomorog s egymást falja fel, az őket nem érdekli, nekik semmi közük hozzá. Hadd éhezzen, nyomorogjon csak tovább és tanuljon meg tűrni és szenvedni, mert a szenvedőké a menyeknek országa. Hát mi köszönjük szépen, nem kérünk már itt e földön a menyek országából. Menjenek csak oda Genf és Lausanne urai, nekünk pedig adjanak kenyeret, megélhetést.

Popovici Mihály a választási kartellról és a kisebbségek jogairól

CLUJ-KOLOZSVÁR. A választási kartellek és a nemzeti parasztpárti választások erdélyi irányítása végett Kolozsváron időző Popovici Mihály volt miniszter tegnap munkatársunk előtt a következő kijelentéseket tette:

— A Magyar Párt nevében dr. Willer József még Bukarestben felkeresett azzal az információval, hogy a nemzeti-parasztpárt és a Magyar Párt választási kartelljéről célszerű és időszerű volna a tárgyalásokat megkísérlni. Én azt feleltem, hogy pártunknak nemcsak érdeke, hanem alkotmányos kötelessége is a kisebbségi pártokkal a választásra vonatkozó megbeszéléseket komoly formában megkezdni, mert a mi pártunk, mint erdélyi politikai párt

egyik legfőbb feladatának tartja a romániai kisebbségek politikai és kulturális jogainak az elismerését.

— Tény az, hogy a köztem és a Magyar Párt vezetősége közt még is kezdődtek ily irányú magánmegbeszélések, de ezek Bukarestbe utazásom miatt nem öltöttek hivatalos jellegűt s azóta nem történt egyik párt részről sem újabb közeledés a választási egyezmény kérdésében. A Magyar Párttal még most sem tartom kizártnak a kartell tárgyalások felvételét, bár úgy értesültem, hogy a párt önálló listával óhajt résztvenni a választásokon.

— Ami a német párttal való meg egyezésünket illeti, ebben a kérdésben a mai tárgyalások már befejezést nyertek s ez a kisebbségi párt pénteken adja meg kartellajánlatunkra döntő választát, amelyet a német Volksrath szankcionál. A német párttal való egyezmény differenciái nem jelentékenyek s így a döntő válasz csak kedvező lehet.

Mindenki békét akar, csak nem tudnak megegyezni

LAUSANNE. A világpolitikát a lezárulási konferenciától újabb fordulatot várnak. Németország állhatatosan ragaszkodik ahoz az álláspontjához, hogy ne fizessen többé jóvátételt. A francia delegátusok reménykednek, hogy sikerül olyan megegyezést nyelbeütni, mely szerint Franciaország továbbra is kapja a jóvátételt a legyőzött államoktól.

A franciák attól félnek, hogy a német nép követelése precedenst fog teremteni arra, hogy a többi államok se fizessenek.

A konferencia amerikai delegátusai, akik nem képviselik hivatalosan Amerikát a konferencián, lépéseket tettek a konferencia sikere érdekében. Látogatást tettek Macdonald angol és Herriot francia minisztereknél.

Herriot szerint a világválságot nem a jóvátételi fizetések idézték elő, ennek eltörlése nem elégséges a válság megoldásához.

A világválság egyedüli oka az, hogy a tőke fejvesztetten menekül a forgalomból.

Herriot tervezetét terjesztett a konferencia elé, amely tervezet figyelembe veszi Németország fizetési képességeit, de rendületlenül kitart amellett, hogy jóvátételt fizessen.

A kisantant a dunai államok segítése mellett

BUCURESTI. Politikai körökben nagy érdeklődéssel várják a Lausannéból érkező híreket. Titulescu szoros egységben a kisantant államaival igyekszik Franciaország álláspontját támogatni, amely a dunai államok gyors megsegítését kívánja addig is, míg általános segítség nyújtható lenne.

Titulescu a francia pénzügyminiszterrel tárgyalt

LAUSANNE. Titulescu, Románia meghatalmazott minisztere három óra hosszat tárgyalt, Germain Martinnal, Franciaország pénzügyminiszterével. A tárgyalás tartalmáról azonban eddig semmi sem szivárgott ki.

Németországban minden pillanatban várják az ostromállapot kihirdetését

BERLIN. Tekintettel arra, hogy a birodalom három déli országa, nem engedelmeskedik a központi kormánynak, a nemzeti szocialisták demarsot intéztek a kormányhoz az egyenruha viselésének megengedéseért. Hitler kijelentette a birodalom belügyminiszterének, von Gayl bárónak, hogyha a kormány nem tudja őket megvédelmezni, úgy megvédi őket saját magukat. E demarsok következtében — állapítja meg a Tageblatt — a Papen kabinet kénytelen sürgősen kihirdetni az ostromállapotot és így Németországban rövid időn belül katonai diktatura következik.

A Banca Nationala bevételeit is a hátralékok rendezésére fordítják

BUCURESTI. Június 17-ig az államnak a Banca Nationalánál gyűjtött bevételei e hé folyamán 549 millióra emelkedtek a rendes és 48 millióra a rendkívüli költségvetés tételeiből. Ez az összeg szintén első sorban a fizetések és nyugdíjak kiegészítésére fog szolgálni. — Csak azt nem értjük, hogy ha ennyi pénz áll a kifizetések rendelkezésére, akkor miért nem kezdik meg már a hátralékok kifizetését mindenütt s miért nem rendezik a valóságban is a régi tartozások kiegyenlítését?

A közlekedési miniszter gyökeres változásokat ígér

BUCURESTI. Periteanu Jon közlekedésügyi miniszter kijelentette az újságíróknak, hogy az állásfoglalási törvényt a legnagyobb szigorral fogja alkalmazni, még a nyugdíjasokkal szemben is. Ami az autonóm intézeteket illeti, ezek valósággal államot képeznek az államban, túl nagy a szabadságuk. Meg fogja vizsgálni ezeknek a működését és főképp a takarékosági szempontokat fogja érvényesíteni. A miniszter továbbá kijelentette, hogy túl magasnak tartja a vasúti tarifákat, ezért futnak üresen a vonatok. Az autóbusz konkurrencia csak úgy győzhető le, ha leszállítják a tarifát. Ilyen értelemben fog megfelelő lépéseket tenni.

LEFOGLALTAK EGY SZÉCHENYI TÉRI SÁTRAT

CLUJ-KOLOZSVÁR. Baumzweig Márton helybeli textilkereskedő már korábban megvásárolta Bär Simonnak fia, Bär Henrik nevén álló Széchenyi-téri nyílt textilsátrát. Az átírásának idején nem történt meg. Bär egyik hitelezője, Zwetschkenbaum galaci textil-nagykereskedő kolozsvári fiókja most pedig követelése miatt lefoglaltatta a textilsátrát. Baumzweig és a galaci cég között tárgyalások indultak meg az ügy békés rendezése érdekében.

JANOVITZ—LENGYEL-PER

CLUJ-KOLOZSVÁR. Érdekes pert tárgyalt tegnap az ítélőtábla. A felperes Janovitz Ferenc váraljai lakos, aki három hold erdőt vásárolt Lengyel Dénes és hat társától 16 ezer lejért. Janovitz hozzá is fogott az erdőterület kitermeléséhez és már egy nagy mennyiségű fa ki is volt vágva, amikor egy Bud Piri nevű hölgy pert indított azon a címen, hogy az erdő az ő tulajdonát képezi. A bíróság Bud javára döntött és a kivágott fát lefoglalta. Janovitz magát becsapva érezte és perbe kezdett Lengyel és hat társa ellen. A bíróság 7600 lejért ítélte meg Janovitznak, míg a törvényszék a kártérítést 38 ezer lejre emelte fel. Az alperesek felebeztek a táblához, de a tábla tegnapi tárgyalásán helybenhagyta a törvényszék ítéletét.

AZ OSZTRÁK KÖLCSON

PÁRIS. Az osztrák kölcsönnel kpcsolatban a francia lapok megjegyzik, hogy Ausztria megmentése csak egész Közép-Európa megmentésével együtt képzelhető el.

STALIN SULYOS BETEG

BERLIN. Zondek német orvos-professzort ismét Moszkvába hívták Stalin egészségének helyreállítása érdekében. Zondek professzorral együtt még sok más specialista érkezett Moszkvába. Ezzel kapcsolatban az a hír terjedt el, hogy Stalin elnöknek az egészségét már nem lehet visszaállítani.

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, JUNIUS 25.

BUCURESTI. 1 és 2: Gramofon. 6: Dinicu-zenekar. 8.40: Gramofon. 9.20: Szimfonikus hangverseny. 10.15: Áriák.

BUDAPEST. 11.15: Szalonzenekari hangverseny. 1.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat, vízállásjelentés magyarul és németül. 2: Déli harangszó. 2.05: Szmirnov Szergej „Volga” orosz balalajka zenekarának hangversenye. 2.25: Hírek. 3: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 4.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. 6: „Helyes gyermeknevelés”. Borzay Margit előadása. 6.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 7: Két elbeszélés, irta és felolvassa Révész Béla. 7.30: A rádió házikvintettjének hangversenye. 8.30: „A nyári napforduló régi magyar szépségkései”. Madarassy László dr. 9: Nagy Izabella magyar nótákat énekel Magyar Imre és cigányzenekarának kíséretével. 10: A rádió külügyi negyedórája. 10.15: Strauss János-hangverseny. 11.45: Időjelzés, hírek, időjárásjelentés. 12: A Broadway Boys jazz-zenekar hangversenye a felsőmargitszigeti Tarján-étteremből. 1: Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye.

BÉCS. 11.30: Brunner-négyes. 2.40: Parasztkör — előjáték. 3.10: Francia operaszíndarab. 5.25: Gyermekóra. 6: Hangverseny. Dalok. 6.50: Eszperantó. 7: Hangverseny. 9.05: Napforduló ünnep. 11: Bruckner: D-moll mise. 12.20: Rácz Béla és cigányzenekara a Pataky-féle vendéglőből.

Rövid, de sokatmondó beszélgetés Popovici miniszterrel a választási kartellek és a vacsora közt

CLUJ-KOLOZSVÁR. A nemzeti-parasztpárti klubban lehetetlen hozzájutni Popovici Mihály miniszter urhoz, ott most a legfelsőbb teremben a németek küldöttségével tárgyal a választási kartellról. Egyes hangosabban kiejtett szavak kihallatszanak:

— Szász kultúraautómia... Sváb kulturegyesület... Tíz képviselő, esetleg több is... Szenátor lehet egy-két ráadás... Kérem, nem sok. A multkor is ennyit ígérték... de a liberálisokkal...

Nem, ezt az interjút nem lehet a méhkaszhoz vagy hangyabolyhoz hasonló pártklubban megfajlítani, ehhez egy tágas, előkelő palota szükséges... Stop, ott van a Vaida miniszter. Kolozsvár nem Bukarest, ja, biztosan ott szállt meg Popovici miniszter. Kolozsvár nem Bukarest, itt a politikusok nem a Capsában tartózkodnak, hanem jó társaságban...

Este a viharos klubjelenetek és a hirtelen támadt nyári vihar lecsendesedésétől elcsúsztak Vaida-Voevod Sándor palotájában. Tárt ajtók, sőt tárt ablakok fogadnak... A gyönyörű, antik ebédlő ablaka is nyitva. Irigység nélkül, de kisebbségi étvágyal pillantom meg az erdélyi miniszterelnök sokatigérről, terített asztalát...

Ezüst evőeszközök, porcellán, kristályüvegek, metszett poharak (hogy-hogy nem sikerült a kartell a zsidópárttal?)... De hol vannak a mandátumok? Hja, azok a pártklub asztalán fekszenek, csak ki kell értük nyújtani az ujjainkat... Lám, a német párt ismeri a terület, kis asztalkám meséjét...

És a Magyar Párt talán önálló étlappal, pardon, listával szavaz? Jó, jó, már elcsúszott ezt a dalt: az egyiknek sikerül, a másiknak talán... De hol van az a másik, hol késik a vidéki tagozatok honnáljában? Bocsanat, gróf ur, nem tréfálok, ez komoly dolog... A

választók nem akarják, vagy a választások?

Tünődéseimből egy kedves, finom megszólítás zavar fel. A miniszterelnök elegáns leánya, Gherman mérnökne érdeklődik látogatásom céljáról, ami ilyenkor nem csoda, mert a miniszter fáradt, nemcsak a bukaresti uttól, hanem a kolozsvári attaktól is. Nyitott ablaknál megjelennek a Vaida-család férfitagjai is, míg Ghermanné ur-asszony előzékenyen tolmácsolja kérésemet a szalonban pihenő Popovici miniszternek. Kinos percek. A vacsora ideje közeledik s én fáradtabb vagyok az ebédlő ablakánál, mint a miniszter ur a belső szalonban...

De hirtelen megváltozik a helyzet. Popovici miniszter kijön az ebédlőbe (talán már jelentették neki, hogy „tálalva van”) és hozzászokva a választási mozgalmakhoz, nyugodtan, arcán fáradt mosollyal (a mosoly a kisebbségi pártoknak, a fáradtság az újságíróknak szólhat) a választások legösszintébb hangján magyarul (bocsánat, ez nem elfogultság, csak egyszerű igazság: magyarul kérdezett, míg én kisebbségi fejemet azon törtem, milyen nyelven kezdjük a társalgatást, tekintettel a többnyelvű kisebbségekkel való tárgyalásokra)...

— Mi szívesen megegyeznénk... alkotmányos köteleességünk elismerni a kisebbségi jogokat, de...

— A tárgyalásokat nem mi kezdtük, de szívesen befejezzük... Nekünk mintegy beszuggerálták, hogy kössünk választási kartellt, de... elvégre szabad választási kartellt kötni mindenkinek...

A rövid, de sokatmondó interjú végül befejezést nyert, a miniszter urral megegyeztünk (simábban, mint a politikusok) s én eltávoztam a történelmi ablaktól, miután nem ronthattam be ajtóstul Vaida kegyelmes ur házába...

g. á.

Kiraboltak egy dúsgazdag amerikaiat,

aki egy csodarabbihoz jött tanácsért Romániába

STEFANESTI. Egy nagyon merész betöréses lopásnak volt színhelye az este a stefanesti szálloda. Bernát Thillinger dúsgazdag amerikai polgár minden két évben elszokott jönni Romániába, meglátogatni Friedmann csodarabbit. Most is eljött és a Folisteanu szállodában szállt meg. A szállodás fiának feltűnt az amerikai gazdája s különösen egy platina gyűrűje tetszett meg nagyon, amelyben vakítóan csillogtak a briliánsok. Valószággal megszédítette a fiatal Folisteanu Márkot. Folisteanu éjjel be is hatolt a gyanútlanul alvó Thillinger szobájába és sikerült ne-

ki a 130 ezer lejes gyűrűt megkaparintani s hozzá mellékelte egy aranyórát s a pénztárcát, melyben 11.600 lej és 42 dollár volt.

Az amerikai reggel, amikor észre vette a kellemetlen meglepetést, rögtön jelentette a rendőrségnek, hogy legértékesebb tárgyai eltűntek. A rendőrség letartóztatta a Folisteanu fiút, aki először tagadott, de azután beismerte, hogy a rablást ő követte el. A tárgyakat elárta egy szomszéd udvaron, a pénz azonban nem került elő. A rendőrség átadta a tolvaj fiút az ügyész ségnek.

Hatalmas károkat okozott az eső Dobrudzsában

CONSTANCA. Az utóbbi napokban állandóan, megszakítás nélkül esett az eső Konstancában és környékén. Ennek következtében a megáradt folyók eddig felbecsülhetetlen károkat okoztak a terményekben. A megye déli részén nemcsak az áradások pusztítottak, hanem a jég és villámok is rémitették

a lakosságot. Corbul községben több ház és gazdasági épület összeomlott, míg a falu megáradt partjában több száz sertés, szarvasmarha és egész juh-csorda pusztult el. Mangaliában a hatóság a közlekedést egyelőre beszüntette, mivel a megáradt vizek, a hidakat teljesen használhatatlanná tették.

Közgazdaság

VISSZAÁLLITJÁK A RÉGI SZESZRENDSZERT

CLUJ-KOLOZSVÁR. Az Adeverul szerint a pénzügyminisztériumban megállapították, hogy a szeszmonopólium eddig korántsem produkálta azokat az eredményeket, amikre számítottak. Ugy látszik, hogy a szervezet nem teljes és emellett bürokratikus is, sokszor hetekig tart egyes dolgok elintézése, amelyeknek nem szabad 1—2 óráig sem tartaniuk. A szeszadással alig emelkedett valamivel.

Tekintettel arra, hogy a pénzügyminiszter nagy súlyt helyez a közvetett adók bevételeinek emelésére, mindent el fognak követni a monopólium fellendítésére. Nincs kizárva azonban, hogy Rist tanácsának megfelelően, újból visszaállítják az 1927 évi szeszrendszert.

ÁTHELYEZIK A LIKÓRSZINDIKÁTUS KÖZPONTJÁT

CLUJ-KOLOZSVÁR. A kolozsvári likörgyárak és szesz italok előállításával foglalkozó üzemek gyűlést tartottak. Az értekezlet felhatalmazta a vezetőséget, hogy memorandumot terjesszen a monopólium igazgatósága elé azon törvényes intézkedések tisztázása végett, amelyek a monopólium törvényben félremagyarázhatók. Egyben akciót indítottak avégett, hogy az eddig temesvári székhellyel működő ideiglenes szindikátusi központ Bukarestbe tétessék át, ahol állandó iroda felállításával a szindikátus közelebbi kapcsolatban maradhat az illetékes körökkel.

AZ UGIR AZ ERDÉLYI ÉS BÁNÁTI IPAROSSÁG HELYZETÉNEK MEGJAVÍTÁSÁT KÉRTE

Mircea mérnök, az UGIR elnöke megjelent a munkaügyi minisztériumban, ahol rámutatott az erdélyi és bánáti nagy- és kis-iparosok súlyos helyzetére és sürgős intézkedéseket kért annak javítása érdekében. A minisztérium ígéretet tett, hogy a Mircea által felhozott panaszokat sürgősen megvizsgálja és megfelelően intézkedni fog.

PIACI ÁRAK:

1 kg. cseresznye 6—10, 1 kg. kerti eper 10—16, 1 kg. földi eper 10—12, 1 liter egres 6, 1 kg. zöldpasuly 10—12, 1 lit. zöldborsó 10—12, egy csomó karalábé 2, 2 drb fejcsaláta 1, egy drb főzeléktök 12—16, saláta ugorka darabja 4—8, 1 kg. újbungonya 10, 1 kg. régi burgonya 3—4, 1 drb zöldpaprika 3, szegedi paprika párja 1, egy drb karfiol 4—12, egy csomó új zöldség 2, 4 kg. régi zöldség 10, 2 csomó új hagyma 1, egy fej új káposzta 15—20, 1 fej kelkáposzta 2, egy kg. gomba 14—20, egy liter bivalytej 6, egy liter tehéntej 4, egy kg. tehénturó 14, 1 kg. vaj 60, 1 kg. juhsajt 20, 1 kg. túró 30, 1 lit. tejfel 25—30, 1 lit. tejszín 20—24, 1 kg. marhahús 16—20, 1 kg. borjúhús 24—28, egy kg. szalonna 22—24, egy kg. zsír 28, 1 kg. hús 28, 1 pár csirke 30—60, 1 tyúk 40—60, 1 kacsa 60—80, egy liba 80—120, egy pulyka 160—200, egy kg. barna kenyér 6—6.50, egy kg. fehér kenyér 7 lej.

SZINHÁZ

Hunyady Sándor egyszerre két új darabot írt. Hunyady Sándor egyszerre két új darabon dolgozik. Az egyik abban az időben játszódik, amikor az antantmissziók tartózkodtak Budapesten. A másik az erdélyi mágnesvilágot hozza színpadra.

HIREK

Főszerkesztő: S. NAGY LÁSZLÓ
A szerkesztésért és kiadásért felel:
MAYER ANTAL

Naptár Junius 23. csütörtök. Róm. kath. Zoltán, Görög. Agripina, Prot. Edeltrud, Izralita. 19. Szivan.

Jóreggelt!

A választásokon megjelent az első pár. Reméljük, hogy a pártviadal csak első pőrre fog menni.

Kormányozás. Jorga szakállkormányára megbukott. Utóda: Vaida bajszkormányára.

Választási rendőrség alakult. Hát a rendes rendőrség nem a választásért alakult?

Kiderült, hogy Gárdonyi Géza is erdélyi író volt. Ő írta ugyanis ezt az erdélyi bonatkozást mondást: Miért is van pénz a világon s ha van, miért nincs?

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint továbbra is változóan felhős, zivatarokra hajló idő várható, némi hőemelkedésekkel.

Inspekción gyógyszertárak. Dr. Biró, Főter: Apostol, C. Reg. Ferd; Demeter, C. Motilor; Palóczy, C. Vict.

A király Sinajában. Ófelsége II. Károly király ma kiköltözik sinajai kastélyába nyaralni. A parlament üléseire azonban vissza fog térni Bukarestbe.

A zsidókórház kölcsön-akciója. A kolozsvári zsidókórház anyagi helyzetének feljavítása érdekében akciót indított egy öt évre szóló kamatmentes kölcsönnek magánosoktól való felvétele végett.

Délelőtti munkaidő a fővárosban. Bukarestből jelentik: A munkaügyi miniszter rendeletet adott ki, mely szerint a fővárosi ipari vállalatoknál és gyáraknál a tisztviselők egyelőre augusztus 15-ig egységes munkaidővel dolgoznak, reggel 7-től délután 2 óráig.

Ismét elmaradt a Pamfil-Gociman-per. Az ítéletábla. Mănescu tanácsa tegnap délelőtti folytatta az ismeretes Gociman-Pamfil per tárgyalását. A tárgyalásra azonban sok fontos megidézett személy nem jelent meg, s így az ítélethezatalat el kellett halasztani.

Vége a gyermekekkel is törődnek. A CFR munkáspénztára elhatározta, hogy nagyszámu CFR tisztviselő gyermeket üdültni küld a nyár folyamán Carmen Sylvába, a fekete tenger partján lévő üdülőtelepre. A gyermekek összeírása már folyik.

Soknak találta a szigorú ítéletet. A kolozsvári ítéletábla tegnap hozott ítéletet Mándras Teodor verekedési ügyében. Annak idején Mándras Teodor gerendi birtoka a falu korcsmájában alaposan ellátta egyik haragosának dolgát úgy, hogy kórházba kellett szállítani a félig agyonvert embert. A törvényszék a verekedő atyafit öt hónapi elzárásra ítélte. A tábla az ítéletet három hónapra szállította. A vádlott a szigorú ítéletet igen soknak találta egy kis verekedésért és azt megfellebbezte.

Ujabb letartóztatások várhatók

CLUJ-KOLOZSVÁR. Tegnap lakásban részletesen megírtuk, hogy a kolozsvári közbiztonsági hivatal több kommunista vezért letartóztatott, köztük egy kórházi tisztviselőt és egy nyomdabérlőt, akinél a dolgozók blokkja részére kommunista röpcédulákat készítettek. A kommunista letartóztatásokkal kapcsolatosan felmerült az a gyanu is, hogy a dolgozók blokkjának listáját egy kolozsvári közjegyző irodájában próbálták hitelesíteni. Ezzel az ügygel kapcsolatosan dr. Pordea János közjegyző kijelentette munkatársunknak, hogy az ő irodájában e célból senki sem jelent meg s még csak nem is tud arról, hogy őt ebben az ügyben fel akarták keresni. Ennélfog-

va téves az a híradás, hogy a dolgozók blokkjának listáját nála akarták elhelyezni. Más forrásból viszont tényleg arról értesültünk, hogy a dolgozók blokkjának listájával egy küldöttség valóban kísértetett tett egy kolozsvári közjegyzői irodában, azonban ez a kísértet is meghiusult. A rendőrség kiküldött emberei még az iroda előtt letartóztatták az illetőket.

A rendőrség politikai ügyosztálya különben a letartóztatásokat és a nyomozást a legnagyobb titoktartással végzi, a sajtóval sem közöl semmit. Mindössze annyi szivárgott ki a bezárt ajtók mögül, hogy az ügyosztály újabb letartóztatásokra készül.

Rendületlenül kitart példátlanul
olcsó áráival

CZINK
festő és vegytisztítógyára.

Megvádolt tisztviselő. A tábla tegnap tárgyalta Gödri István aranyosgyéresi tisztviselő bűnperét, akit sikkasztás vádjával adott át a gyéresi csendőrség a kolozsvári ügyészségnek. A törvényszék Gödrit nem találta bűnösnek és felmentette, de az ügyész felebbezett. A tábla tegnap tárgyalta le a bűnpert s ott is felmentették a megvádolt tisztviselőt.

Ujabb letartóztatások a kenyérbélyeg ügyében. Bukarestből jelentik: A sziguranca a kenyérbélyeg hamisítási ügyben több bukaresti kereskedőt tartóztatott le, akik nagyban vásárolták a hamis bélyegeket. Kihallgatásuk alkalmával számos vidéki kereskedőt mártottak be, akiknek letartóztatását szintén el kellett rendelni.

Letartóztatták az orvosi fakultás titkárát. Hirt adtunk a napokban, hogy a rendőrség nagyszabású sikkasztási ügyben nyomoz az egyetem orvosi fakultásán. Ebben az utolsó két elmúlt napon állandóan folytak a kihallgatások, de döntő bizonyíték még nem került napvilágra. A rendőrség az ügygel kapcsolatosan letartóztatta a tegnap Dreglim Joan tisztviselőt, az orvosi fakultás titkárát, akit a sikkasztás elkövetésével gyanúsítanak.

Elmegyógyintézetbe zárták a bukaresti magyar követség egyik volt tanácsosát, Báro Vest Fedort, a bukaresti magyar követség volt első tanácsosát, a bécsi hatóságok legutóbb különböző bűncselekmények gyanújával őrizetbe vették. Bécsben a hatóságok intézkedésére Wagner Jauregg professzor és asszisztensei megvizsgálták báro Vest Fedor elmeállapotát. Az orvosi szakvélemény szerint báro Vest Fedor büntetőjogi szempontból beszámíthatatlan elmebeteg, akinek zárt intézetben való elhelyezésére szükség van.

Cigányháztartás

Az eset a járásbírószágon kezdődik:
— Tekintetes bíró ur, ez a Pányi József mindig a lakásomra jön, belefekszik az ágyamba és hujába kergetem, nem megy onnan ki.

— Na, hallja, — szól a bíró. — Lukácsné magát azzal vádolja, hogy betolakszik a lakásába. Mit hoz fel védelmére?

— Azt kérem, tekintetes bíró ur, hogy a multkor is ő jött hozzám és erővel vitt el magához. Én hordtam neki a pénzt, de enni nem adott. Adja vissza a pénzem, mert kell szénre és vasra. Én kovács vagyok, kérem, — büszkélkedik Pányi.

— Kie a ház, a lakás? ...

— Ez az asszonyé.

— Na, akkor be ne merje tenni a lábát abba a házba! Megértette?

— Nem értem, tekintetes bíró ur. Hát nekem csak a pénzem szabad oda adni és aztán menjek az uccára?

Most már az asszony szólal meg:
— Ezt tovább nem bírom... A multkor is feltörte az ajtómat és úgy jött be ez a... ez a gyilkos. Már ölésért ült a börtönben is... igen ült. Most pedig engem kinez. Ezt nem tűrhetem!

— Igaza van — vág közbe a bíró. — Ha megegyezik beteszi a lábát magához, dobassa ki rendőrrel. De most aztán menjenek! ...

És megindul a diszes pár az ajtó felé mogorva, döntő léptekkel. A törvényszék kapujánál újra összebarátkoznak. Minth... sem történt volna. Aztán előbb az egyik közeli korcsma felé veszik útjukat, majd elindulnak hazafelé. Közösen. Mert utóvégre is ez a cigányháztartás.

Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő sorsjegyek nyertek: 500.000 lejt 57.329. 25.000 lejt 39.574, 13.587. 15.000 lejt 31.075, 3919, 16.567, 79.292, 57.649, 10.000 lejt 11.407, 6675, 26.562, 6167, 12.649, 28.536, 53.668, 73.286.

A közönség panasza

Az autóbusz, mint heringes hordó. Panaszok a közönség a Kolozsvár-Torda között közlekedő Dancilla és Blága autóbuszokra. Az egyes kocsiakra ugyanis nem szabadna több utast felvenniük, mint huszonkettőt, ennek dacára azonban gyakran még harminc, harmincöt személynek is adnak ki jegyet s így a túlszűrttség következtében az utazás nemcsak rendkívül kellemetlen, hanem veszélyes is. A tulajdonosok nem elégednek meg azzal, hogy 8—10 személlyel többlet vesznek fel, mint amennyit szabadna, amennyinek hely van, hanem a város kívül még árusokat is felültenek a kocsik tetejére a többi utasok csomagjára és így a veszély is növekszik, mivel az ugyanis magas autóbusz súlypontjának feljebb tolódása miatt a jármű sokkal labilisabbá válik és könnyen oldalra dőlhet. Jó volna, ha a hatóságok úgy helyben, mint Tordán ellenőriznék, hogy az autóbuszok személyszállító járművek legyenek és ne heringes hordók.

Halálra ítélték egy asszonyrabló banditát

KANADA. Depew Márton ismert bandita, Donley kansasi gazdag gyárosnak a feleségét autójával és sofförjével együtt elrabolta. Azután tudomására hozta a gyárosnak, hogy 75 ezer dollárért kész visszaadni a feleségét, ellenkező esetben pedig

kiszurja az asszony szemét s a soffört meggyilkolja.

A gyáros hajlandó volt megfizetni a váltság díjat, mikor a rendőrség szerencsésen elcsípte az alkudozó banditát. Az ügyészség ma életfogytiglani börtönre ítélte az asszonyrabló Depewet.

Direkt vonat Galati-Braila és Brassó között. Az utazó közönség kifejezett óhajának engedve a CFR vezérigazgatósága július 1-től szeptember 15-ig egy új vonatot állít be Galati-Braila és Brassó között. Lesz I, II. és III. osztályú kocsik, s mivel Brassó fürdőhelynek van nyilvánítva, e vonat utasai 50 százalékos kedvezményben részesülnek.

Betörések a Rákóczi-uton. A tegnap éjszaka egy újabb esettel gazdagodott a betörések sorozata. Ez alkalommal Rákóczi-ut 9. szám alá hatoltak be éjnek idején. A házban három család lakik, még pedig Gál József, Kővári kertész és Balogh Márton, aki annak ellenére, hogy mindig a tornácra alszik, mégse hallott semmi zajt, amikor a tettesek a házba beosontak. Ugyanezek a betörők a Bercesényi-uccába is betörték egy nyári lakba és mind a négy helyről az összes elvihető dolgokat összeszedték és magukkal vitték. Kővári kertésztől azonban a ruhanemükön, cipőkön, értéklágyakon kívül még egy fürdőkádát is elloptak. A megkárosított lakosok a betörést észrevéve rögtön jelentést tettek a negyedik kerületi rendőrségen, amely megindította a nyomozást. A nyomozás sikerrel végződött, amennyiben a két tettes hamarosan kézre is került G. S. és K. J. vidéki csavargók személyében.

PAPIRUS

Cluj-Kolozsvár, Piata Unirii 22.
Telefonszám: 885.

PAPIRUS

SPORT

A kolozsvári kerület atlétikai bajnokságai

CLUJ-KOLOZSVÁR. Sivar mezőny, csapnivalóan rossz eredmények és az érdeklődés teljes hiánya mellett zajlottak le a kolozsvári kerület atlétikai bajnokságai. Még az atlétika csecsemőkorában sem produkáltak ilyen rossz eredményeket az atléták, mint aminőt most produkáltak versenyzőink. A versenyzők közül alig van egy, akire méltán rámondhatjuk, hogy tehetséges. A „bajnokságokat” majdnem minden számban a KAC versenyzői nyerték meg. Részletes eredmények:

100 méteres síkfutás. Bajnok Fülöp KAC 12 mp.

200 m. síkfutás. Bajnok Fülöp KAC 25.4 mp.

400 m. síkfutás. Bajnok Biró Dezső KAC 60 mp.

800 m. síkfutás. Bajnok Biró Dezső KAC 2 perc 34.8 mp.

1500 m. síkfutás. Bajnok Varga (R.) 12 p. 48.3 mp.

Súlydobás. Bajnok Ersényi KAC 10.70 méter.

Diszkoszvetés. Bajnok Biró Lajos dr. KAC 30.40.

Magasugrás. Bajnok Ersényi KAC 160 cm. Igen szép stílusban ugrott.

Távolugrás. Bajnok Ersényi KAC 595 cm.

VASÁRNAP A TÖREKVÉS—HAGGIBOR KOLOZSVÁRON

CLUJ-KOLOZSVÁR. Már hetek óta program nélkül áll a kolozsvári sporttelep. A közönség több esetben szóvá tette a helybeli egyesületeknél ezt a némtörődömséget, aminek eredményeként a Haggibor elhatározta, hogy vasárnapra a szatmári Törekvés jóképességű csapatát látja vendégül Kolozsváron. A Törekvést az utóbb elért jó eredményei után méltán nevezhetjük egyik legjobb erdélyi egyesületnek. A váradi csapatokkal szemben mindig becsülettel megállotta a helyét és sokszor kellemes meglepetést szerzett híveinek. A tavalyi munkaválogatott zömét a Törekvés adta. A csatársorban játszik Szegedi és Hóld, mindkettő nálunk is igen jól ismert, tehetséges játékos. — A Haggibor reorganizált csapatával indul a küzdelemben. Előreláthatólag a két Rosenfeld testvér, valamint Klein Jóska fogják kiegészíteni a csapatot. A Haggibor tavasz óta nem játszott Kolozsváron, s azóta igen nagy fejlődésen ment keresztül, úgy, hogy szép és fair küzdelemre van kilátás. Rosenfeld Feri szereplésével megoldódott a Haggibor több év óta vajdó kapus problémája. Egész tavasszal szorgalmasan trenírozott a Haggibor jóképességű kapusa, s most fitt kondícióban van. Az Ordentlich, Klein, Weintraub halvesor már sok esetben győnyörködtette a Haggibor közönséget. A nagyobbára ifjúsági, de igen jóképességű erőkből összeállított csatársort Rosenfeld Gyuri fogja dirigálni. A mérkőzés kezdete délután 7 órakor lesz.

Háromszáznyolcvan eladódott gazda kér szanálást

CLUJ-KOLOZSVÁR. A mezőgazdasági konverziós törvény a husz holdon aluli, fizetésképtelenné vált gazdákra 50 százalékos adósságcsökkentéssel a kormány harminc évi határidőt adott annak idején adósságaik megfizetésére. A husz holdon felüli gazdák csak 30 százalékos adósságleszállítást kaptak, kiegyezési konvertálással.

Az adósság pedig egyre nőtt és a pénz rettenetesen fogyott. A na-

gyobb földesgazdák sem bírtak fizetni. Általában megokolt elkeseredésükben az utóbbi napokban összesen 380-an adtak be különböző közsegekből a törvényszékre, melyben mindannyian kérik adósságaik törvényes rendezését, minthogy hitelezőikkel nem tudtak magánúton megegyezni, valamint kérik, hogy velük szemben is alkalmazzák a husz holdon aluliak javára megadott kedvezményeket.

Elfogták a ploesti gyilkosság második szereplőjét is

PLOESTI. Amint a „Jóreggelt!” jelentette, hogy az öreg Weismanpár kegyetlen gyilkosai közül a tegnapi az egyiket Gugef Miklóst elfogták, vallomása nyomán a rendőrség a másik tettest, az elrejtőzött Marghiolescu Damiant is üldözte, azonban nem sikerült a rejtekhelyét megtalálni. Az estéli órákban váratlanul megjelent a rendőrségen

a körözött gyilkos és megadta magát. Marghiolescu vallomása teljesen megegyezik a Gugeffével. Marghiolescu csak 19 éves, de már régóta a rendőrség hűségesei közé tartozik.

A rendőrség még nem adta át a gyilkosokat az ügyészségnek, mert a mai nap folyamán újra le fogják játszani a bestiális gyilkosságot.

Mindenáron kommunistát akarnak fogni

Ahol a lakosság megiszonyodott a csendőrség kegyetlenkedéseitől

HOTIN. A beszarábiai csendőrség feltétlenül öre a csendnek és rendnek, csak éppen hogy egy kis csúszkázások. Amint ezt az alábbi példák is igazolják.

Nicolai Casap és Kramer Rudolf őrmesterek a napokban vizitációt tartottak a városi könyvtárban, ahol véletlenül meg volt a könyvek között Upton Sinclair: „Jimmy Higgins” című könyve is. Ez a könyv rögtön szemet szúrt a csendőröknek s minthogy ők ismerik ám Upton Sinclairt, csak természetes, hogy ezért a „veszedelmes” könyvért nyomban letartóztatták a véletlen éppen ott levő Cleinman testvéreket és S. Fuchst. Könyvolvasásuk jutalmául azonban egyebet is kaptak az őrmester uraktól. Egész éjjel verték őket kegyetlen és embertelen módon Szegény Cleinmanok és S. Fuchs azt sem tudták, hogy miért s főképp nem tudták megérteni a csendőrségnek hirtelen agilitását és fáradszomjosságát, amivel ártatlan embereket fogdosnak össze és minden ok nélkül ronccsá verik, bestiális módon megkínózzák.

Ez volt az egyik eset. Ime egy másik példa. Filimon Rata, jómódú gazda embert, Gordinești községből, ugyancsak minden ok nélkül lefogták. Átkísérték a laktanyára, s ott anélkül, hogy valamit is kérdeztek volna tőle, egyszerűen egy durva kötéllel összekötötték a két karját, s felakasztották, egy falon levő szegre. Majd a lábait a nyakához kötötték s azután egy tölgyfa husággal elkezdtek verni. Rata gazda eszméletét elveszítette s mikor felébredt, azt vette észre, hogy egy cseber vízben ül, s az egész teste véres sebekkel van tele, ugyanarra, hogy egy fájdalmas sóhajt sem tudott kinyögni. Erre aztán jött Voiculescu főhadnagy, s megkérdezte, miféle összekötetés-

ben van a kommunistákkal? Rata gazda csak most tudta meg, miért lett letartóztatva, holott ő amióta csak emlékszik rá, mindig liberális párti volt s ma is megíngathatatlán hűve Ducának. A főhadnagy ur azonban nem adott hitelt a szerencsétlen embernek, hanem kiadta a kemény parancsot a két pribéknek „verjétek tovább.” Ismét az előbbi helyzetbe kötötték s addig verték, amíg elvesztette újra az eszméletét. Miután másodszor már mesterségesen kellett felébreszteni, kényszerítették, hogy írja alá a felvett jegyzőkönyvet. Hogy mi volt benne, azt nem tudja, de aláírta. Aztán ott tartotta még 2 hétig, amíg emberi formáját némileg visszanyerte, majd átadták az ügyészségnek. Az ügyészség 10 perci kihallgatás után szabadon bocsátotta. Ugyanigy járt Nadolin István is és még sok más társa is, akiknek szomorú történetét most csokorba kötötték a bukaresti lapok.

Ime így áll a helyzet Bessarábiában, ahol már nincs biztosítva a személyes szabadság. Ahol lehet akár milyen becsületes polgár az ember, a csendőrség mindenkiben kommunistát lát. A „Calendarul” felhívja az illetékes hatóságok figyelmét, hogy szüntesse meg e brutális önkényeskedéseket, amikkel ártatlan polgárokat kínoznak halálra.

A FÜRÉSZGÉP SEBESÜLTJE

CLUJ-KOLOZSVÁR. Tegnapi este az Árpád-ut 90. szám alatt bal-eset történt. Schipru Joan 40 éves városi tisztviselő az ottan dolgozó villamos fűrészgép közelébe ment, amikor egy fölpattant farönk fejére esett és súlyos zúzódást okozott. A kihívott mentők az öt centiméteres fejsebet bekötötték és a szerencsétlen embert beszállították a sebészeti klinikára.

A nyugdíjasok újabb gyűlést hívtak össze

CLUJ-KOLOZSVÁR. Ma délután gyűlést tartott a nyugdíjasok szövetsége a Bocskay-tér 2. szám alatti székházában, ahol Oana titkár és Brediceanu ezredes beszámoltak bukaresti útjuk eredményéről. A beszédet Pop Valér magyar nyelven megismételte. Állítólag a májusi és júniusi nyugdíjakat kifizetik, de hogy egyszerre, vagy részletekben, azt még nem lehet tudni. A hátrálékokat havi 10 vagy 20 százalékos részletekben fizetik ki. A kifizetés dátuma azonban itt is ismeretlen. A nyugdíjasok összessége az eredmény iránti elégedetlenné hangulattal távozott. Vasárnap d. e. 10 órára újra gyűlést hívtak össze.

Három betörő egy csapásra

CLUJ-KOLOZSVÁR. A kolozsvári rendőrség bünyői osztálya tegnapi három nagystílű betörőt kerített kézre. Csepei Gyula és Tóth Vencel rovtomultu egyének az egyik ócskapiac melletti kocsmában 1 liter bor mellett ültek, amikor Mohăileanu és Creian rendőrtisztviselők a heységben toppantak. Mivel az egyének gyanúsak voltak, bekísérték őket a rendőrségre. A motozásnál egy súlyos ezüst cigarettatárca került elő Csepei zsebéből. A vallatásnál beismerte, hogy a tárcát lopta. Beismerték, hogy ők voltak dr. Vaida, Hantz és Nemes-féle betöréseknek a szerzői, továbbá pedig bevallották, hogy hárman működtek és társukat is megkaphatja a rendőrség, mert valószínűleg a Mihai Parkban tartózkodik. Drăgiciu rendőrigazgató, Craiannal autóbá ülve a megjelölt helyre siettek, ahol valóban alva ott találták az illető egyént Kovács Ferenc személyében. Kovács, amikor felébresztették, a rendőrség láttára egy pillanatra menekülésre gondolt, de látva ennek hiábavalóságát, belenyugodott sorsába. A vizsgálat tovább folyik és ennek befejeztével a három jómadarat át fogják adni az ügyészségnek.

ROMÁN-NÉMET KERESKEDELMI SZERZŐDÉS

BUCURESTI. Von Schullenburg bukaresti német követ tegnapi hosszabb tárgyalást folytatott Lugoseanu kereskedelmi miniszterrel a román-német kereskedelmi szerződés életbeléptetéséről.

BIZALOM A HITLER-ERÉNYBEN

CLUJ-KOLOZSVÁR. A cizisták és nemzeti szocialisták között létrejött választási kartell kibővítették Fabrius német hitlerista frakciójával, amely azt reméli, hogy Hitler uralomra jutásával a romániai németek között is vezető szerephez juthat.

— Kirándulás Szovátára. Az EKE Turista Egyesület tervbe vette, hogy július 10-én Szovátára kirándulást rendez. Az érdeklődők az EKE székházában részletes információkat nyerhetnek.

BETÖRŐ A TÁRSÁHOZ: Miért olvasd annyi ideig a lapokat?

A másik: A kritikákat olvasom a legutóbbi falbontásomról.

Mondja meg mindenkinek: a

„Cristal”

gallériái a legfényesebbek és legszebbek

Nyomatott a MAYER könyvnyomdában, Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 64-66. Telefonszám 61.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.